

§1

Postanowienia ogólne

1. Regulamin określa zasady sprawowania dodatkowej opieki pielęgnacyjnej nad pacjentem w oparciu o obowiązujące zapisy ustawy o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw pacjenta.
2. W trakcie pobytu na oddziale szpitalnym Pacjent ma prawo do dodatkowej opieki pielęgnacyjnej przez którą należy rozumieć opiekę, która nie polega na udzielaniu świadczeń zdrowotnych, w tym także opiekę sprawowaną nad pacjentem małoletnim albo posiadającym orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności, oraz nad pacjentką w warunkach ciąży, porodu i połoгу.
3. Przez dodatkową opiekę pielęgnacyjną nad pacjentem małoletnim lub posiadającym orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności, rozumie się również prawo do pobytu w Szpitalu wraz z nim przedstawiciela ustawowego albo opiekuna faktycznego (w przypadku braku obecności rodziców).
4. Dodatkowa opieka pielęgnacyjna może być świadczona przez rodzinę, osobę bliską lub inną osobę wskazaną przez pacjenta lub jego przedstawiciela ustawowego. Pielęgniarka i położna zgodnie z ustawą o zawodach pielęgniarki i położnej może wykonywać w oddziale dodatkową opiekę pielęgnacyjną na podstawie umowy cywilno-prawnej.
5. Dodatkowa opieka pielęgnacyjna na rzecz pacjenta jest świadczona dobrowolnie, tylko na życzenie pacjenta i/lub osoby bliskiej. Osoba sprawująca opiekę nad pacjentem nie może zażądać od Szpitala wynagrodzenia z tego tytułu.
6. Osoba sprawująca dodatkową opiekę pielęgnacyjną nad pacjentem może ją realizować po uzyskaniu zgody na jej zakres, miejsce i czas od koordynatora oddziału lub lekarza dyżurnego. Wyjątek stanowi obecność osoby bliskiej przy porodzie. Obecność ojca dziecka lub innej wskazanej osoby przy porodzie nie wymaga w/w zgody.
7. W wyjątkowych przypadkach można uzyskać zgodę na całodobową opiekę nad pacjentem dorosłym (z wyłączeniem Oddziału Intensywnej Terapii, Sal Intensywnego Nadzoru), w szczególności w następujących sytuacjach:
 - ciężki stan pacjenta i stan terminalny,
 - zaawansowany wiek pacjenta,
 - trudności w adaptacji w warunkach szpitalnych.
8. Czynności związane z dodatkową opieką nie mogą zakłócać rytmu pracy personelu medycznego oraz organizacji udzielania świadczeń zdrowotnych i mogą być ograniczone ze względów sanitarno-epidemiologicznych, porządkowych lub ze względu na innych chorych w oddziale.
9. Dodatkowej opieki nie mogą sprawować osoby:
 - a) będące pod wpływem alkoholu, narkotyków lub innych środków odurzających,
 - b) wykazujące objawy infekcji lub innych problemów zdrowotnych (np. biegunka, katar, kaszel, zmiany skórne, podwyższona temperatura),
 - c) dotknięte chorobą zakaźną (grypa, COVID-19, półpasiec, ospa, gruźlica i inne),
10. Lekarz ma prawo prosić o opuszczenie oddziału osobę sprawującą opiekę w przypadku rażącego naruszenia niniejszego Regulaminu, w tym m. in. samodzielnej ingerencji w proces terapeutyczny którym objęty jest pacjent, oraz zakłócenia spokoju i porządku w oddziale.

11. Za przedmioty pozostawione w sali chorych i zaginione, a także za przedmioty wartościowe należące do osób sprawujących dodatkową opiekę pielęgniacyjną Szpital nie ponosi odpowiedzialności.

§ 2

Zasady obowiązujące osoby świadczące dodatkową opiekę pielęgniacyjną

1. Dodatkową opiekę pielęgniacyjną może sprawować jednocześnie tylko jedna, pełnoletnia osoba.
2. Osoba sprawująca dodatkową opiekę pielęgniacyjną jest zobowiązana do:
 - a) przestrzegania zaleceń personelu medycznego i zgłaszania wszelkich zauważonych zmian w stanie zdrowia pacjenta lub jego zachowaniu oraz do bezwzględnego przestrzegania zasad sanitarno - epidemiologicznych.
 - b) zapoznania się z:
 - **Regulaminem sprawowania dodatkowej opieki pielęgniacyjnej nad pacjentem**
 - **Regulaminem odwiedzin pacjenta**
3. Osoby sprawujące dodatkową opiekę pielęgniacyjną w salach wieloosobowych, ze względu na dobro innych pacjentów i zapewnienie warunków odpoczynku, proszone są o opuszczenie oddziału najpóźniej o godz. 20⁰⁰.
4. Sprawowanie dodatkowej opieki pielęgniacyjnej nad chorym przez osobę bliską nie może naruszać praw pozostałych pacjentów do właściwego leczenia, spokoju i intymności.

§ 3

Zakres sprawowania dodatkowej opieki pielęgniacyjnej

1. Osoba sprawująca dodatkową opiekę pielęgniacyjną musi uzgodnić wykonanie danej czynności z pielęgniarką lub położną oraz wykonać je po uzyskaniu instruktażu i edukacji w tym zakresie.
2. Zakres dodatkowej opieki pielęgniacyjnej to szeroko rozumiane wsparcie i towarzyszenie, pomoc w adaptacji do środowiska szpitalnego, obejmuje:
 - zapewnienie poczucia bezpieczeństwa: towarzyszenie, troska, uspokajanie, wyjaśnianie;
 - zaspokajanie potrzeb emocjonalnych: wspieranie, rozmowa, czytanie, głaskanie, przytulanie;
 - pomoc w utrzymaniu higieny osobistej: wykonanie toalety ciała, toaleta jamy ustnej, higiena protez zębowych, mycie głowy, czesanie włosów, obcinanie włosów, golenie, obcinanie paznokci, nawilżanie i natłuszczanie skóry;
 - pomoc w zmianie bielizny osobistej, ubieraniu się i rozbieraniu pacjentów;
 - pomoc w zmianie pozycji ułożeniowej (we współpracy z pielęgniarką/położną lub za jej zgodą);
 - pomoc w poruszaniu się (we współpracy z pielęgniarką/położną lub za jej zgodą): asystowanie przy wstawaniu z łóżka, pomoc przy chodzeniu, pomoc w korzystaniu z balkoniku, wózka inwalidzkiego,
 - uczestniczenie w procesie rehabilitacji w porozumieniu z rehabilitantem ;
 - pomoc w zaspokojeniu potrzeb fizjologicznych (zaprowadzenie do toalety, podanie kaczki/basenu założenie/wymiana pieluchomajtek, pomoc w utrzymaniu higieny części intymnych -mycie i kosmetyka zdrowej skóry);
 - pomoc w przyjmowaniu posiłków i napojów - zgodnie z dietą, z zaleceniami lekarza, pielęgniarki/położnej (wyjątek stanowią: pacjenci nieprzytomni i mający problemy z połykaniem);
 - czuwanie nad bezpieczeństwem pacjenta (zwłaszcza dzieci i pacjentów pobudzonych psychoruchowo).
3. Na Sali porodowej zakres sprawowania dodatkowej opieki nad kobietą rodzącą przez ojca dziecka lub inną osobę towarzyszącą sprowadza się do:

- przecierania potu,
 - podawania i pomocy w przyjmowaniu napojów,
 - masowania kręgosłupa (okolica lędźwiowa),
 - wsparcia psychicznego,
 - asysty podczas inwersji wodnej
 - współpracy z położną prowadzącą poród.
4. Inne czynności pielęgnacyjne i opiekuńcze niewymienione w pkt. 2 wymagają zgłoszenia personelowi medycznemu i uzyskania zgody na ich wykonanie.
5. Osoba sprawująca dodatkową opiekę nie może bez zgody personelu medycznego podawać pacjentowi żadnych leków, suplementów diety, ziół, itp., oraz produktów żywnościowych niezaakceptowanych przez personel medyczny. Nie może też stosować własnych maści, okładów, zasypek, itp. na zmienioną chorobowo skórę bez konsultacji z personelem medycznym.

§ 4

Ograniczenia

1. Ze względu na specyfikę i charakter oddziału oraz przebywających tam pacjentów, zakres dodatkowej opieki pielęgnacyjnej zostaje ograniczony:
- 1) **Oddział Noworodkowy** - dodatkowa opieka pielęgnacyjna sprawowana przez rodziców noworodka odbywa się pod nadzorem personelu oddziału i obejmuje:
 - kangurowanie;
 - karmienie piersią lub butelką;
 - przewijanie i pielęgnację pośladków;
 - zmianę bielizny;
 - utrzymywanie kontaktu werbalnego.
- 2) **Oddział Intensywnej Terapii i Anestezjologii, Sale Intensywnego Nadzoru:**
 - wszystkie czynności opieki pielęgnacyjnej wykonuje personel pielęgniarski;
 - osoba bliska ma prawo do kontaktu przez dotyk, np. głaskanie, trzymanie za rękę oraz do kontaktu werbalnego- mówienie do pacjenta, nawet nieprzytomnego.
- 3) **Oddziały zabiegowe : Oddział Chirurgii Ogólnej i Małoinwazyjnej, Oddział Urazowo-Ortopedyczny, Oddział Ginekologiczno- Położniczy:**
 - przed zabiegiem operacyjnym i w pierwszej dobie po zabiegu operacyjnym wszystkie czynności opieki wykonują pielęgniarki/ położne;
 - na Oddziale Ginekologiczno-Położniczym;
 - dodatkowo należy uwzględnić towarzyszenie osoby bliskiej podczas porodu drogami natury oraz położu;
 - opiekę nad pacjentką w warunkach ciąży, porodu, położu sprawuje tylko personel medyczny
- 4) **Oddział Chorób Dziecięcych**
 - o odwiedzinach i uczestnictwie w opiece nad dzieckiem każdorazowo musi być poinformowany personel oddziału: lekarz/pielęgniarka;
 - do sprawowania opieki nad dzieckiem ma prawo osoba pełnoletnia, wskazana z imienia i nazwiska przez rodzica lub opiekuna prawnego, personel medyczny na bieżąco obserwuje wszystkie osoby przychodzące na oddział oraz przebieg sprawowania przez nich opieki ze względu na bezpieczeństwo dzieci;
 - zakończenie w danym dniu sprawowania opieki i pozostawienie małoletniego pacjenta na sali chorych należy przed opuszczeniem oddziału zgłosić personelowi pielęgniarskiemu;
 - rodzic lub inna osoba opiekująca się dzieckiem jest zobowiązana do każdorazowego uzgadniania z lekarzem lub pielęgniarką możliwości opuszczenia oddziału przez dziecko (np. na spacer);
 - każde wyjście musi być poprzedzone informacją określającą gdzie i na jaki czas opiekun wychodzi z dzieckiem.

2. Ograniczenia w możliwości sprawowania dodatkowej opieki pielęgnacyjnej nad pacjentem dotyczą uzasadnionych przypadków, głównie:
- 1) gdy pacjent zakażony wymaga izolacji kontaktowej;
 - 2) zagrożenia epidemicznego – wystąpienia w środowisku poza Szpitalem zwiększonej ilości zachorowań na choroby zakaźne które mogą stwarzać ryzyko dla hospitalizowanych;
 - 3) konieczności zapewnienia tzw. izolacji ochronnej pacjentów z indywidualnymi przypadkami pierwotnych lub wtórnych zaburzeń odporności;
 - 4) przebywania pacjenta w wieloosobowej sali chorych;
 - 5) prowadzenia remontów pomieszczeń Szpitala, które ograniczają możliwości zapewnienia warunków dodatkowej opieki;
 - 6) innych ważnych przyczyn uzasadnionych dobrem pacjentów lub koniecznością zapewnienia sprawnej realizacji świadczeń zdrowotnych.

aktualizacja dn. 05.09.2023 r.

Zatwierdził:

Dyrektor Szpitala Powiatowego
im. Jana Pawła II w Bartoszycach